

גננות יקרות מאוד!

שנת הלימודים החדשה בפתח, כל התחלה טומנת בחובה הכרויות חדשות ומפגשים ראשוניים לילדים, לצוות ולהורים.

"אם אני מסתכל עליך בעין טובה

ורואה את הטוב שבך,

זה נותן לך יכולת לראות אותי בעיניים אחרות"

(הרב משה צבי נריה זצ"ל)

המפגש הראשון מייצר את הרושם הראשוני שלנו כלפי הזולת, ושאלנו מותירים על זולתנו ועל כן המפגש בתחילת השנה עם ההורים הוא אירוע חשוב.

לקראת שנה"ל תשע"ט, אנו מבקשות להציע אפשרות אחרת למפגש הראשוני עם ההורים. בהמשך מצורפות סדנאות שמטרתן ליצור פתיחות ושיתוף בין צוות הגן וההורים וליצור דרך להבניית תהליך חינוכי – לימודי שיקדם את הילד ויוביל למיצוי יכולותיו.

"... כבי' אמאלא את תפקידן נאלמנה ועד כמה שניתן אטאבתו של הילד,
בקוקות אשיתוף פסולה אמאלא של ההורים ואליאוי אב מצבם באשר אצורכי
הילד ובעיותיו. אפשר אומר אפוא, שיחסי של קירבה ואמון הידי אמאל
בין הצוות החינוכי הגן לבין ההורים הם מן התנאים ההכרחיים
אפשרות חינוכית נאותה ופורייה הגן הילדים."

(מתוך חובר המנהל הכללי, חובר מיוחד י"ז נספח 2 התש"ן)

מטרת איגרת זו היא לעזור לכולנו להתארגן בצורה מיטבית ומקצועית לקראת
אסיפת הורים כללית.

שנה חדשה בפתח וזו ההזדמנות לאפשר שותפות וקידום של העשייה החינוכית
המשותפת בין הגן לבית.

שנה מוצלחת ופורייה!

מדריכות במ"ה.

מצורף [קישור לסלפונים של מדריכות במ"ה](#)

"שיפה ושונה תהא השנה אשר מתחילה לה היום" נאמר

הקדמה:

אסיפת הורים היא הזדמנות חשובה למפגש משמעותי בין ההורים והגננת.

בגיל הרך ההורים הם הדמויות המשמעותיות ביותר בחיי הילד. שיתוף ותקשורת ביניהם לבין צוות הגן יסללו דרך לבניית התהליך החינוכי שיקדם את הילד ויצור תנאים אופטימליים למימוש הפוטנציאל הגלום בו.

נקודת המוצא באסיפת ההורים - חשוב שההורים יצאו עם התחושה שהילד שלהם בידיים טובות ומקצועיות, שהיה שווה לטרוח ולהגיע למפגש. מטרת המפגש לתת מקום לרצונות, לתפיסות ולהשקפת עולם ההורים והגננת. אסיפת ההורים תורמת רבות להפגת חששות ולחיבור בין 2 מרחבי המשמעות של הילד – הבית והגן. חשוב שההורים יצאו מהמפגש בהרגשה שלא היה רק מפגש אינפורמטיבי למסירת הודעות, אלא היה בו גם תוכן משמעותי מעבר.

חשוב מאוד לדאוג במפגש לאווירה כללית נעימה:

הסביבה הפיסית - קירות נעימים. במפגשים המתקיימים לאחר פתיחת השנה מומלץ לדאוג להתייחסות כלשהי גם מצד הילדים: תמונות, יצירות, ברכות להורים וכד'.

ניתן להכין הפתעה לכל הורה על הכיסא כמו מתנה מהילד, שנה טובה, מברק, ציור של הילד מהימים הראשונים שלו בגן או כל דבר אחר.

בס"ד

חלק א': היכרות וסדנה

יש להקדיש מספר דקות להיכרות.

חשוב שלא רק הגננת תכיר את ההורים אלא שתהיה גם היכרות בין ההורים עצמם. במפגש אנו יוצרים את 'קהילת הורי הגן' איתה אנו יוצרים שותפויות לאורך השנה.

ניתן לעשות סבב ובו כל אחד מההורים יגיד את שמו ושם בנו, ויצג את עצמו באמצעות הפעלה ממוקדת ופשוטה שתאפשר לכל אחד מההורים לענות/להגיב (אפשרי כחלק מהסדנה להורים).

סדנאות מצורפות בהמשך.

חלק שני: החזון שלי

חשוב שכל גננת תקדיש מחשבה ותגדיר לעצמה את ה"אני מאמין שלה".

החזון צריך להיות ברור וממוקד, ומוטב להימנע מלהגזים באמירות והצהרות. קצר, קולע ותכליתי.

חשבו על דרך מקורית להעביר את החזון, כך שהוא יהיה ברור ונהיר להורים.

את המסר ניתן להעביר בדרכים מגוונות.

חלק שלישי: יעדים, מטרות, נהלים ובחירת ועד

מסירת אינפורמציה בסיסית.

בחלק זה מומלץ לחלק להורים חוזר ובו מספר נהלים וחוקים שהייתם רוצים ליידע אותם לגביהם.

חשוב להתייחס לנהלים וחוקים החשובים לכם כגננות כגון: כיצד ומתי ניתן ליצור אתכם קשר, סדר היום בגן, וכן חשוב להתייחס גם ליעדים לימודיים, ערכיים וחינוכיים ייחודיים של משרד החינוך והחמ"ד (לדוגמה: דמות החמ"ד השנתית- הרב והרבנית נריה).

השתדלו להתייחס בנקודות למידע המפורט המופיע בחוזר (שחילקתן) והימנעו מכניסה לפרטים ופרוצדורות שממילא מפורטות בחוזר באופן מלא. התעכבו רק על מה שחשוב.

בס"ד

ניתן להכין תיקיה לכל הורה ולצרף לה חומרים רלוונטיים כגון: שיר הפתיחה שהוקרא ע"י הגננת, ברכה לתחילת השנה, לוח חופשות של משרד החינוך, לוח פעילויות חודשי או שנתי, סיכום הנקודות המרכזיות שתכננתם להעלות בערב זה ורצוי גם לצרף דף קשר - זו הזדמנות לבדוק נכונותם של הפרטים האישיים ולעדכן את הדואר האלקטרוני של ההורים המעוניינים בתקשורת מקוונת.

בס"ד

ערב במ"ה אסיפת הורים כללית לגני ילדים:

סדנת פתיחת שנה "פתקא טבא" לאור דמותו של הרב צבי נריה

כתיבה: יעל גולדרייך, מדריכת במ"ה גנים- מרכז

רציונל

הרב נריה זצ"ל, נבחר לאחת מדמויות החמ"ד לשנת הלימודים התשע"ט. הרב משה צבי נריה היה רב, מחנך ומנהיג רוחני, מייסד מרכז ישיבות בני עקיבא. בשל השפעתו הרבה על עיצוב פניה של החברה הדתית-לאומית, הדוגלת בשילוב של תורה, עבודה ומדינה. כיהן כחבר הכנסת למשך קדנציה אחת מטעם המפד"ל.

הרב משה צבי נריה זצ"ל, נהג בצעירותו לכתוב על פתקים ופנקסים אמרות והגיונות על שהעסיק אותו. משבגר, שילב את הגיוני במאמרים, הדרכות והרצאות שנשא. כך - משנות בחרותו ועד ימיו האחרונים - פתח צוהר לעולמו האמוני, ולמורשתו החינוכית והציבורית.

לראשונה, לקט ההגיונות של הרב נאסף לספר חדש, שנקרא "מן הפנקס הפתוח" בהוצאת "ידיעות ספרים". את האמרות ליקטה וערכה בתו של הרב נריה, צילה בר-אלי, והם עוסקים בכל תחומי החיים: ארץ ישראל, אמונה, ערכים, מלחמה, ירושלים, נעורים, זוגיות ועוד. לפניכם המלצה לפעילות במ"ה לאור דמותו.

מטרות

מטרת הסדנא, היא לחשוף את ההורים (לגילאי הגן והיסודי) למשנתו החינוכית של הרב נריה, לאבני היסוד שדרכם "התהלך" בחייו החינוכיים ומתוך כך לדמותו המיוחדת. החשיפה תיצור הכרות מעמיקה ושפה משותפת בבית המשפחה, בה יזכרו על הדמות, על הערכים שניתן ללמוד ממנו לחיינו אנו ועל החוויה.

אנו תפילה, כי נצליח להפגיש את כל מעגלי הקהילות שלנו בדמותו המעוררת הערצה בדרכו החינוכית ולקחת ולו חלק קטן מדמותו לחיינו אנו.

מבנה הסדנה:

שלב א: בחירת פתק ודין

שלב ב: כתיבת פתק לגנת בגני הילדים.

מהלך הסדנה:

שלב א':

- מניחים על הרצפה/ על הקיר פתקים ובהם אמרות, הגיונות והדרכות של הרב משה צבי נריה - להלן.

- מבקשים מכל אחד מהמשתתפים לבחור אימרה שהוא מתחבר אליה.

האמרות, הגיונות והדרכות:

"אני חושב-

סימן שאני אדם.

ככל שאני חושב יותר-

מתגלה יותר מהות
האדם שבי".

"חיינו הקשים לא מקור אכזבה הם
לנו

כי אם ניסיון גדול.

לא חמדת החיים מניעה את גלגלי
יצירתנו-

רק הצו הגדול העומד ומכה על
ראשינו,

כי ה' ציווה לנו את החיים.

נשאב כוחות ממצוות החיים".

"לא האדם מקיים את
המצוות,

אל המצוות מקיימות
אותו".

"לאילן יש שורשים

כי מקורו למטה.

האדם עץ השדה-

אבל שורשיו למעלה.

ככל שמעמיקים את השורשים,

את כתרי הנשמה-

האילן מתברך

ומניב פרותיו".

"לוחם שאינו חולם

אינו אלא בעל
מחלוקת.

חולם שאינו לוחם

אינו אלא בטלן".

"מצוות "ובחרת בחיים"

אינה כ"בחירות"

המתקיימת אחת לכמה שנים.

בחירה בחיי תורה ומצוות-

זה עניין שצריך לקיימו יום יום."

"המילה הבלתי מובנת לי
ביותר

היא "אלוקים",

ודווקא משום כך

היא מסבירה לי את
הכול"

"בתחנת הרכבת

ישנה מפה גדולה של העיר

עם חץ המציין "אתה נמצא פה".

אדם היודע היכן נמצא

יכול להחליט לאן עליו לנסוע,

לאן צריך לפנות-

ואז מסוגל לכוון דרכו".

"יהדות חזקה

אי אפשר לבנות על מסורת,

על ניגון חסידיים ועל "געפילטע פיש".

בלאי החיים השוטפים מנמיך את ערכה,

והיא פותחת והולכת, נשחקת ודוהה.

הסבא- יהודי לוחט,

האבא- יהודי חם,

הבן- יהודי פושר

והנין- קפוא לגמרי.

יהדות צריכה להיבנות על יסוד איתן".

"בן ארבעים לבינה,

בן חמישים לעצה".

עשר שנים נחוצות

בכדי שאדם יוכל לתת

לחברו עצה,

בדבר שהוא מבין בשביל

עצמו".

"ודגלו עלי אהבה"-

אמרו חז"ל "ודילוגו עלי אהבה".

יש ועל ידי דילוג מגיעים למידת
האהבה.

מדלגים על הצד החיצוני

ומבחינים בטוב ובאור הגנוז".

"הריקוד-

עניינו לא לדפוק ברגליים

באשמה, בארץ,

אלא להתרומם מעל הארציות.

הריקוד מבטא את ההתעלות,

את ההתרוממות,

את השאיפה אל על".

"גדולים החולמים חלומות
גדולים

הופכים החלומות למציאות.

גדולים העוסקים במעשים קטנים

הופכים המעשים לגדולים".

"להיות פשוט בעולם
פשוט-

זה מאד פשוט.

אבל להיות פשוט בעולם
לא פשוט-

זה כלל לא פשוט".

"אין דרך טובה יותר מאשר

להקשיב למה שהנוער
אומר,

למה שהוא מרגיש,

וכך לעשות אותו שותף
ואחראי

להווי החינוך".

"פתגם אנגלי אומר ש"ידע הוא
כוח".

אנו אומרים: "ידע הוא
אחריות".

ככל שאדם לומד יותר ויודע
יותר,

הוא חייב להיות אחראי יותר,

להעניק לחברה ולזולתו".

"למען תספר באזני בן ובן בנך"-

והרי סבא אינו חייב ללמד את
הנכד,

אלא האב יספר לבנו

באופן שזה יגיע לאוזן של בן בנו.

אם יספר בחמימות ובהתלהבות-

יחלחלו הדברים

ויגיעו גם לדור הבא".

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

"האליל החדש של "מימוש
עצמי"

הוא "עבודה זרה" מהגרועות
ביותר-

זה לא אבא, לא אמא,

לא עבר ולא עתיד,

אלא כאן ועכשו".

להלן ריכוז האימרות:

"אני חושב- סימן שאני אדם. ככל שאני חושב יותר- מתגלה יותר מהות האדם שבי".	"לאילן יש שורשים כי מקורו למטה. האדם עץ השדה- אבל שורשיו למעלה. ככל שמעמיקים את השורשים, את כתרי הנשמה- האילן מתברך ומניב פרותיו".	"חיינו הקשים לא מקור אכזבה הם לנו כי אם ניסיון גדול. לא חמדת החיים מניעה את גלגלי יצירתנו- רק הצו הגדול העומד ומכה על ראשינו, כי ה' ציווה לנו את החיים. נשאב כוחות ממצוות החיים".
"לא האדם מקיים את המצוות, אל המצוות מקיימות אותו".	"המילה הבלתי מובנת לי ביותר היא "אלוקים", ודווקא משום כך היא מסבירה לי את הכול"	"לוחם שאינו חולם אינו אלא בעל מחלוקת. חולם שאינו לוחם אינו אלא בטלן".
"מצוות "ובחרת בחיים" אינה כ"בחירות" המתקיימת אחת לכמה שנים. בחירה בחיי תורה ומצוות- זה ענין שצריך לקיימו יום יום".	"יהדות חזקה אי אפשר לבנות על מסורת, על ניגון חסידים ועל "געפילטע פיש". בלאי החיים השוטפים מנמיך את ערכה, והיא פותחת והולכת, נשחקת ודוהה. הסבא- יהודי לוהט, האבא- יהודי חם, הבן- יהודי פושר והנין- קפוא לגמרי. יהדות צריכה להיבנות על יסוד איתן".	"בתחנת הרכבת ישנה מפה גדולה של העיר עם חץ המצוין "אתה נמצא פה". אדם היודע היכן נמצא יכול להחליט לאן עליו לנסוע, לאן צריך לפנות- ואז מסוגל לכוון דרכו".
"דבר גדול הוא לסייע לא רק לעני הידוע לנו, אלא גם "לעני כי יעטוף"- לעני הנסתר, העוטף ומצניע את מצוקתו".	"בן ארבעים לבניה, בן חמישים לעצה". עשר שנים נחוצות בכדי שאדם יוכל לתת לחברו עצה, בדבר שהוא מבין בשביל עצמו".	"ודגלו עלי אהבה"- אמרו חז"ל "ודילוגו עלי אהבה". יש ועל ידי דילוג מגיעים למידת האהבה. מדלגים על הצד החיצוני ומבחינים בטוב ובאור הגנוז".
"גדולים החולמים חלומות גדולים הופכים החלומות למציאות. גדולים העוסקים במעשים קטנים הופכים המעשים לגדולים".	"הריקוד- עניינו לא לדפוק ברגליים באשמה, בארץ, אלא להתרומם מעל הארציות. הריקוד מבטא את ההתעלות, את ההתרוממות, את השאיפה אל על".	"שלושה אבות, ארבע אמהות"- הרחיב הקב"ה את היסוד האמהי בבנין האומה והעמידו על ארבע, להודיען כמה גדול כוחה של אמא".

"עלינו לתת יין ישן בקנקן חדש שעת צעירים נוחה הימנו".	"עלינו ליצור יחידים גדולים בעלי שיעור קומה שלמה ומשוכללת, אשר בצאתם אל העם ישפיעו לא רק על ידי לימוד, כי אם על ידי קסם אישיותם, על ידי טוהר וקדושת נשמתם".	"שניים החזיקו מעמד במשבר המרגלים- יהושוע בן נון וכלב בן יפונה. האחד- דבוק היה ברבו והשני- נאמן לאבות. וזו הוראה לדורות: הדבר ברבותיו והנאמן לאבותיו- שורשיהם עמוקים, והם מוגנים מפני סערות חולפות".
"להיות פשוט בעולם פשוט- זה מאד פשוט. אבל להיות פשוט בעולם לא פשוט- זה כלל לא פשוט".	"אין דרך טובה יותר מאשר להקשיב למה שהנוער אומר, למה שהוא מרגיש, וכך לעשות אותו שותף ואחראי להווי החינוך".	"שלשה אבות, ארבע אמהות"- הרחיב הקב"ה את היסוד האמהי בבניין האומה והעמידו על ארבע, להודיעך כמה גדול כוחה של אמא".
"האליל החדש של "מימוש עצמי" הוא "עבודה זרה" מהגרועות ביותר- זה לא אבא, לא אמא, לא עבר ולא עתיד, אלא כאן ועכשיו".	"פתגם אנגלי אומר ש"ידע הוא כוח". אנו אומרים: "ידע הוא אחריות". ככל שאדם לומד יותר ויודע יותר, הוא חייב להיות אחראי יותר, להעניק לחברה ולזולתו".	"למען תספר באזני בנך ובן בנך"- והרי סבא אינו חייב ללמד את הנכד, אלא האב יספר לבנו באופן שזה יגיע לאוזן של בן בנו. אם יספר בחמימות ובהתלהבות- יחללו הדברים ויגיעו גם לדור הבא".

לאחר שכל הורה בחר/ה פתק נקיים דיון סביב השאלות:

- מה חיבר אותך לאמירה/ להדרכה זו? מה היא מחדשת/ מבהירה לך?

- מה היית מוסיף/ מחדד לה?

- מה היה ברב נריה זצ"ל לדעתך, שהיה בכוחו לומר אותה?

שלב ב: כתיבת פתק לגננת בגני הילדים

- מוסיקה ברקע

נאמר להורים: הרב נריה כתב באחת מאמרותיו:

"החיים הם ספר,

והאדם מדפדף

וקורא בו.

אשרי היודע

לקרוא את הכתוב

בסדר, בטוב טעם

ודעת"

בחלק האחרון יש לחלק להורים פתק ריק ולתת הנחיה:

להורי ילדי הגן:

נבקשם לכתוב "פתקא" לגננת או לאחד מאנשי הצוות, בו מידע משמעותי/ בקשה/ ... על בנם.

"פתקא טובה" (:...)

אסיפת הורים ראשונה בסימן הרב נריה והגן העתידי:

כתבה: איילת שטרן, מדריכת גנים- מחוז צפון

הקדמה:

אסיפת הורים ראשונה היא הזדמנות להכיר את ההורים ואת הציפיות שלהם מהגן.

זו גם ההזדמנות להכיר להם את אנשי הצוות, להציג בפניהם את תכנית העבודה של הגן, את ה"אני מאמין" ואת דרכי העבודה של הצוות. מהפגישה הזו הצוות החינוכי וההורים יוצאים כשותפים.

הרב נריה זצ"ל

הרב נריה זצ"ל הניח אבני יסוד לעקרונות חינוכיים, שעד היום ניזונים מהם רבבות. הישיבה לנוער שייסד, אינה בנויה בעיקר על מסגרת וכללים, אלא מדגישה מאוד את האמון שבין הצוות והתלמידים, ואת שותפות האמת שבין תלמידים להנהלה.

"המשימה המרכזית" של גני הילדים במאה ה-21 בישראל: גן הילדים בישראל יתבסס על האמונה ביכולתם של הילדים וצוות הגן ליזום, להוביל, ללמוד, לחקור וליצור את הגן שלהם תוך אינטראקציה מיטבית ומתמדת בין כל השותפים. זאת מתוך הבנה שכאשר תהליך כזה יתרחש, תתקיים חוויית למידה המותאמת למציאות של היום ולאתגרי העתיד.

שיתוף חווייתי:

חשבו על רגע של גילוי חווייתי/ משמעותי שילדכם גילה.

שתפו בתחושות, רגשות.

- אפשר לערוך סבב של שיתוף או לבחור מספר משתתפים שישתפו בחוויה.

שאלת במ"ה:

נצפה בשני הסרטונים הבאים:

1. ברווזונים עולים במדרגות 2. הפילה והפילון

<https://youtu.be/JHy6bBKu0j4>

<https://youtu.be/p7WrxQIC770>

נקודות אפשריות לדיון (כדאי לבחור כיוון אחד ולהתמקד בו):

- איפה זה פוגש אותנו בחיי הילד שלנו?
- כמה אנחנו מאפשרים לילדים להיות שותפים וכמה אנחנו מחליטים בשבילם?
- איזה מקום יש ליוזמות ולהתנסויות שלהם? כמה אני סובלני ומאפשר טעויות, בדיקות?
- מה חשוב לי יותר הדרך (התהליך) או התוצאה?
- אם נחשוב על שני המצבים כעל רצף, איפה אני ממוקם על פני הרצף?
- היכן אני רוצה להיות? (אפשר לחלק שני פתקים בצבעים שונים, אחד- למקומי היום השני לשאיפה)

1____2____3____4____5____6____7____8____9____10

חלק שני: לימוד בזוגות: (כל זוג מקבל אמרה אחת)

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

*"אישיות אינה סכום של תכונות וכישרונות יש בה משהו בלתי נתפס,
סתם וחתם לנו ונלם. אשר ממנו הכל נובע ועל ידו מתקבל גוון
מיוחד" (הרב נריה)*

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

*"אני חושב -סימן שאני אדם. ככל שאני חושב יותר מתעלה יותר מהות
האדם שלי" (הרב נריה).*

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

*"מזלזה גבוה היא לחשוב כמו שמרעשים ולהרעיש כמו שחושבים"
(הרב נריה).*

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

*"מפסולתן של לוחות נתעשר משה ככל שאדם מרבה לפסול את לוחות
נפשו, שהוא מוסיף אסתת, להקציע- אישיותו מתעשרת" (הרב נריה).*

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

"אלו העמים קיימת זכות להזרה עצמית ואצל אנשים קיימת חובת
הזרה עצמית חייב אדם להזיר את עצמו ואת עצמיותו המיוחדת
לו" (הרב נריה).

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

"בתחנת הרכבת ישנה מפה גדולה של העיר עם חץ המצוין "פה אתה
נמצא". אדם היוצא היכן הוא נמצא, יכול להחליט לאן עליו לנסוע, לאן
צריך לפנות ואז מסולל לבוון דרכו" (הרב נריה).

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

"הכל תלוי ברצון. הכל – אף לרצות" (הרב נריה).

לפניכם אמרה של הרב נריה. לימדו אותה יחד, מה מתחדש/ מתחדד לכם בהבנה את צרכי הילד?

"אשרי מי שרואה את החלום בתוך המציאות ואשרי מי שרואה את
המציאות בתוך החלום" (הרב נריה).

לאחר הלימוד יתקיים שיתוף בלמידה ובתובנות.

לסיכום:

אפשר לקרוא את הספר "מה עושים עם רעיון?" קובי ימאדה, הוצאת צלטנר ספרים,
(טל. 035404925)

"אם יוצאים מגיעים למקומות נפלאים" - ד"ר סוס.

<https://www.youtube.com/watch?v=xdjB0Kk9V28>

נספח:

<http://tracks.roojoom.com/r/73217#/introduction>

הגן העתידי עלון מקוון ילדים יוזמים....

תפילת הדרך – תפילה על הדרך

כתבה: לאה לוי- מדריכה ארצית חמ"ד

אספת הורים ראשונה

המטרה : ליצור דיבור והקשבה בין צוות הגן לבין ההורים, ובין ההורים לבין עצמם.

לשחרר לחצים ולעודד מעורבות הורים במקום התערבות.

מהלך הסדנה :

- ❖ פתיחה - ספרי להורים שחשוב לך שהם יהיו חלק משמעותי מנוף הגן. שהם יהיו חלק מתוכנית העבודה של הגן מפני שאת כגונת, מאמינה, שהצלחת הילד בכל תחום תלויה בקשר המשמעותי שיכול להיווצר בין הגן לבית ובין ההורים כקהילה.
- ❖ הזמנה – הזמיני את ההורים לחשוב על הילד שהם מכניסים לגן, לדמיין אותו לרגע, ולחשוב על הדרך שהוא הולך לעבור השנה בגן. כעת את רוצה שלכמה רגעים, הם ישאירו את כל מה שלא קשור לילד הזה מחוץ לדלת, ושהם יתמקדו רק בו ובדרך שלו.
- ❖ חלקי להורים את "תפילת הדרך" (מצ"ב) ואמרי להם שכשאת קוראת את התפילה את רוצה שהם יחשבו על הדרך של הילד בגן.
- ❖ חלקי להורים כלי כתיבה ובקשי מהם לכתוב מילה אחת מתוך התפילה שהרגישו אליה חיבור חזק כשחשבו על ילדם ועל הגן. זו יכולה להיות מילה המבטאת צפייה, חשש, משאלה, ועוד..
- אפשרות נוספת:
- ❖ אם נראה לך שההורים יכולים להעמיק יותר אפשר לבקש לכתוב שלוש מילים מתוך התפילה:
 - מלה ראשונה – התפקיד ההורי – מה הילד שלכם צריך מכם בדרך החדשה?
 - מלה שנייה – מה החשש שלכם על הדרך הזו?
 - מלה שלישית – תפילה – מה אני צריכה מהקב"ה כדי לעזור לילדי בדרך שלו?
- ❖ שיתוף במחשבות שעלו תוך כדי (שתי אפשרויות, בחרי את האפשרות אליה את מתחברת יותר על סמך ניסיוןך והיכרותך עם האוכלוסייה): בכל אפשרות אנא רשמי את מה שההורים אומרים, נסי לרכז לעצמך באילו תחומים הם נוגעים ומה באופן כללי עולה מהמילים שלהם. תגידי שאת לוקחת לתשומת ליבך את הדברים ותשלבי אותם בתוכנית הגן לאורך השנה.

- אפשרות א' – חלקי את ההורים לזוגות ובקשי מהם לשתף זה את זה במילים שעלו, לאחר השיתוף בזוגות, בקשי לשמוע שניים שלושה זוגות על דברים שעלו להם/התחדשו להם במהלך השיחה?
- אפשרות ב' – הציעי להורים לשתף את הקבוצה במה שעלה בהם תוך כדי המחשבות על הדרך של ילדם? מה הם החששות? מה התפילות? והאם יש להם משהו שהם רוצים לבקש ממך כגננת?
- ❖ סיכום ביניים – גם כאן אני מציעה שתי אפשרויות:
 - אפשרות א' – תפילת הדרך קבוצתית – חלקי להורים דפים לבנים, ובקשי מהם לבחור את המילה שהכי משמעותית להם מתוך המילים שבחרו. לאחר מכן, בקשי מהם לכתוב על הדף הלבן מילה שדומה לה, על פי תחושתם האישית (לדוגמא: שלום – רוגע). כעת, בקשי מכל הורה להניח את הדף עם המילה מולו. ואז, בקשי מההורים להרכיב מכל המילים תפילת הדרך קבוצתית של הורי הגן לילדי הגן. את התפילה כתבי בגדול ותלי על קיר בגן.
 - אפשרות ב' – תפילת הדרך אישית – חלקי להורים דף מעוצב ובו פתיח לתפילת הדרך אישית (מצ"ב דוגמא) בקשי מכל הורה/זוג הורים לכתוב תפילת הדרך אישית לבנם. אמרי להם שאת תשימי את התפילות במעטפות שייתלו על קיר בגן, ובמהלך השנה תוכלי לקרוא לילד מתוך התפילה שכתבו לו הוריו. ובסוף השנה, אפשר יהיה לחזור ולהביט בתפילה ולראות את הדרך שהילד עבר.
- ❖ סכמי בכך, שתפילת הדרך בכוונה נכתבה על ידי חז"ל ברבים, על אף שיועדה גם לקריאה אישית של כל יהודי בכל מקום בו הוא נוסע. וזאת בכדי להדגיש את עניין החיבור של "כל ישראל חברים". גם בגן שלנו, את רוצה שנרגיש תחושת שותפות בהליכה בדרך ובהובלה של הילד, בכוחות משותפים, למקום הטוב ביותר בשבילו.

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

חוויות ילדות, התחלה של כולנו

כתבה: מיכל כהן- מחוז תל אביב

בסדנא זו נחבר את ההורים לחוויות ילדות שלהם מול הוריהם וכן כיום, בקשר שלהם עם ילדם.

לשם כך נעזר בשירו של הנרי מילר " הפרפר והילד":

בשלב ראשון, נקריא את הסיפור עד המשפט "ועזר לפרפר להחליץ" (עדיף לא לחלק להורים מראש את הקטע אלא רק בסוף הערב).

הפרפר והילד - מאת הנרי מילר

זהו סיפור אודות ילד קטן בהודו, שהלך לבקר גורו.

הגורו ישב והתבונן במשהו שהחזיק בידו.

הילד ניגש והסתכל גם הוא, אלא שלא

בדיוק הבין מהו הדבר שביד הזקן.

שאל הילד את הגורו - "מה זה?"

"זה גולם", השיב הגורו "בתוך הגולם נמצא פרפר.

בקרב הגולם יתבקע והפרפר יצא"

"האם אני אוכל לקבל אותו?" שאל הילד.

"כן" השיב הגורו "אבל עליך להבטיח לי שכאשר

הגולם יתבקע והפרפר יתחיל לצאת ויכה בכנפיו

כדי להשתחרר מהקליפה - אתה לא תעזור לו.

חלילה לך לסייע לפרפר על ידי כך שתשבור

את קליפת הגולם. עליך להניח לו לעשות זאת בעצמו."

הילד הבטיח, לקח את הגולם והלך לביתו.

בבית ישב והמשיך להתבונן בגולם.

לאחר זמן ארוך ראה שמתחילה תנועה, הגולם נע

וכאילו רעד, והנה נבקע בקצהו. בפנים היה פרפר

עדין ויפה שניסה להיחלץ מתוך קליפת הגולם תוך

שהוא מכה בכנפיו כנגד הגולם. התנועות שלו היו
חלשות ולא נראה שמכות הכנפיים הללו יוכלו
לעשות את המלאכה הזו.

הילד הקטן רצה נואשות לעזור לפרפר הסובל.
לבסוף, כשלא יכול היה לשאת עוד את המתח,
הפר את הוראת הגורו.
הילד הסיט את שני חצאי קליפת הגולם לצדדים
ועזר לפרפר להיחלץ.

משיצא הפרפר החל לעוף באוויר, אך לפתע נפל
מטה אל האדמה ונשאר שוכב ללא תנועה.
הילד הרים את הפרפר בזהירות וראה שהפרפר מת.
שטוף דמעות הלך הילד לביתו של הגורו והראה
לו את הפרפר המת שבידו.

"אתה רואה, ילד?!" אמר הגורו "מיהרת לשבור לו את
קליפת הגולם, האין זאת?"
"כן" אמר הילד, "זאת עשיתי".
והגורו אמר - "אינך מבין. לא יכולת לדעת מה שעוללת.
כאשר הפרפר מתחיל לצאת מהגולם, הדרך היחידה
שבה הוא יכול לחזק את כנפיו היא בכך שמכה בהם
לעבר הקליפה. הוא מכה לעבר הקליפה ומכה שוב ושוב
ואז מצמיח ומחזק את שרירי הכנפיים שלו.
כאשר אתה עזרת לו בכך שעשית זאת במקומו,
מנעת ממנו לגדול ולפתח שרירי כנפיים.
זו הסיבה שהפרפר נפל לאדמה ומת.

ההמשך כנראה הוספה של המטפל הסיני:

לגדל ילדים בתבונה זאת משימה. הרצון הטבעי של ההורה למלא את כל צרכיו של ילדו לעשות במקומו, למנוע ממנו מאמץ או סבל- יכול לגרום הרבה סבל.

נעצור ונשאל את ההורים על חוויות ילדות שלהם מול ההורים:

עד כמה הוריך שיחררו אותך ונתנו לך עצמאות? שלחו אותך למכולת? שלחו אותך להביא את האח הקטן מהגן? ביקשו ממך לעזור בסידור הבית?

(לתת לכמה הורים לענות).

משימת הילדות המרכזית היא המעבר מתלות לעצמאות. העצמאות נבנית רק בזכות ההתנסות. ילד שלא מאפשרים לו להתנסות בחוויות משחק, בחוויות רגשיות, בהתמודדויות עם תסכול, בהתמודדויות חברתיות יתקשה להפוך לעצמאי. יש לקחת בחשבון כמובן את יכולותיו הספציפיות של כל ילד. ילד שלא נאפשר לו להתנסות לא יצמח וישגשג. כשאנחנו לא מאפשרים לילד להתווכח עם חבר, לריב על משחק, להיאבק על מקומו החברתי אנחנו לא מאפשרים לו להצמיח את החלקים שיאפשרו לו להתמודד בצורה בריאה ובוגרת עם העולם בהמשך.

בשלב זה אפשר להמשיך לקרוא את השיר עד סופו. ולפתוח שיח בנושא.

אפשר לחבר את גורל הפרפר לעניין מקסים שניתן ללמוד מעולם הטבע: מה ההבדל בין גוזל לאפרוח? איך יודעים עם ילוד של בעל כנף נקרא גוזל או אפרוח? (אפשר לתת להורים לנסות לענות)..

בשם גוזל נקראים כל בעלי הכנף הבוקעים מן הביצה ותלויים לחלוטין בהוריהם. לדוגמה הגוזל של יונק הדבש מחכה בקוצר רוח לאימו שתביא לו בפיה מזון. מכאן גם שמו- הוא לכאורה גוזל מהאם את האוכל מן הפה...הוא נמצא למעלה בקן, אין לו כל יכולת לדאוג לעצמו. עיניו עצומות ואם ייפול מהקן ימות מיד.

לעומתו האפרוח של התרנגולת יוצא מן הביצה ומיד הוא עצמאי ומקיים את עצמו. תוך שעה שעתיים כבר מתהלך ומחפש לעצמו מזון.

האפרוח בא מן השורש פ.ר.ח. והגוזל מן השורש ג.ז.ל.

הילדים שלנו נולדים חסרי אונים ותלויים בנו לחלוטין. אך מרגע שהם מסוגלים להביא מזון לפיהם וללכת על רגליהם הם מתחילים את המעבר ממעמד של "גוזל" למעמד של "אפרוח".

כשאנו מאפשרים לילד שלנו להתמודד עם קשיי הפרידה וההסתגלות לגן תוך כדי שאנו מעודדים אותו שאני יודעת שבקרוב הוא ירגיש טוב ובטוח בגן, כשאני סומכת עליו ויודעת שהתגבר גם בעבר על קשיים שונים, אני נוטעת בילד בטחון שהוא יכול. הורה שנצמד אל הילד מחזק אצלו את המחשבה שישנה כאן משימה בלתי אפשרית עבורו. שיש לו ממה להיות מודאג ומפחד. כמובן שישנם ילדים שזקוקים ליותר זמן ולעיתים אף להתייעצות ומחשבה נוספת של המחנכים ואנשי המקצוע אך על פי רוב חשוב לתת לכל ילד את ההתנסות וכך בעצם לאפשר לו להתפתח ולהפוך לאפרוח.

אפשר שוב להפנות שאלה אל ההורים האם הם הורים לגוזלים או לאפרוחים?

אפשר כמובן בשלב הזה לתת לכל הורה לכתוב ברכה לאפרוח שלו על דף מקושט באפרוחים או על גזיר בריסטול של אפרוח שיכול להיות גם בובת משחק על מקל. כיז הדמיון...